

PNP

Miten Suomen maatalous pärjää kilpailussa?

13.2.2018

VYR Viljelijäseminaari 2018

Kyösti Arovuori

Tausta

- Integroituneet markkinat
- Markkinasignaalit maailmalta
  - kansainvälisten markkinoiden tarjonta ja kysyntä
  - tuonti ja vienti
- Maatalous- ja kauppapolitiikka
- Hintaan ja markkinoiden kehitykseen vaikuttavat
  - kyky tuottaa lisäarvoa
  - pärjääminen kilpailussa
  - ketjun kustannukset

Logiikka

$$P = S_d + S_i = D_d + D_e$$

P=hinta

S_d =kotimaan tarjonta

S_i =tuontitarjonta

D_d =kotimaan kysyntä

D_e =vientikysyntä

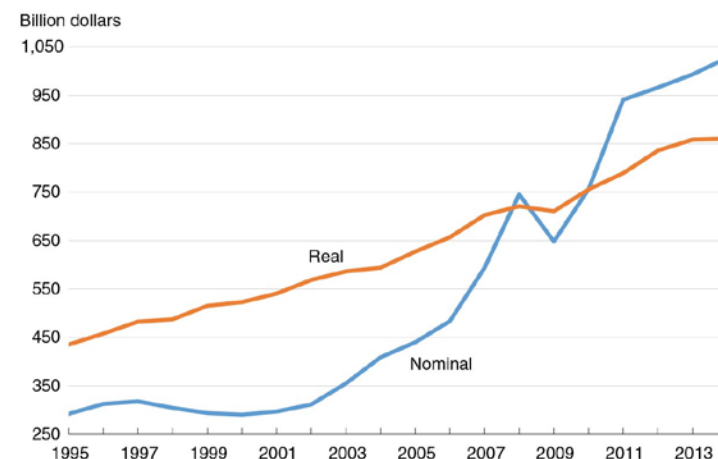

muutos missä tahansa muuttaa
tasapainoa

Lähtökohdat

- Kilpailussa pärjäämiseen vaikuttavat
  - tuotannon rakenne
    - kyky vastata markkinasignaaleihin
    - kysynnän ja tarjonnan suhde
  - markkinoiden koko
    - kyky pärjätä kotimaassa
    - kyky pärjätä vientimarkkinoilla
  - tuottavuus
    - panosten käyttö suhteessa tuotantoon
    - tehokkuus
  - kustannustaso

World agricultural trade has grown in both real and nominal terms since 1995

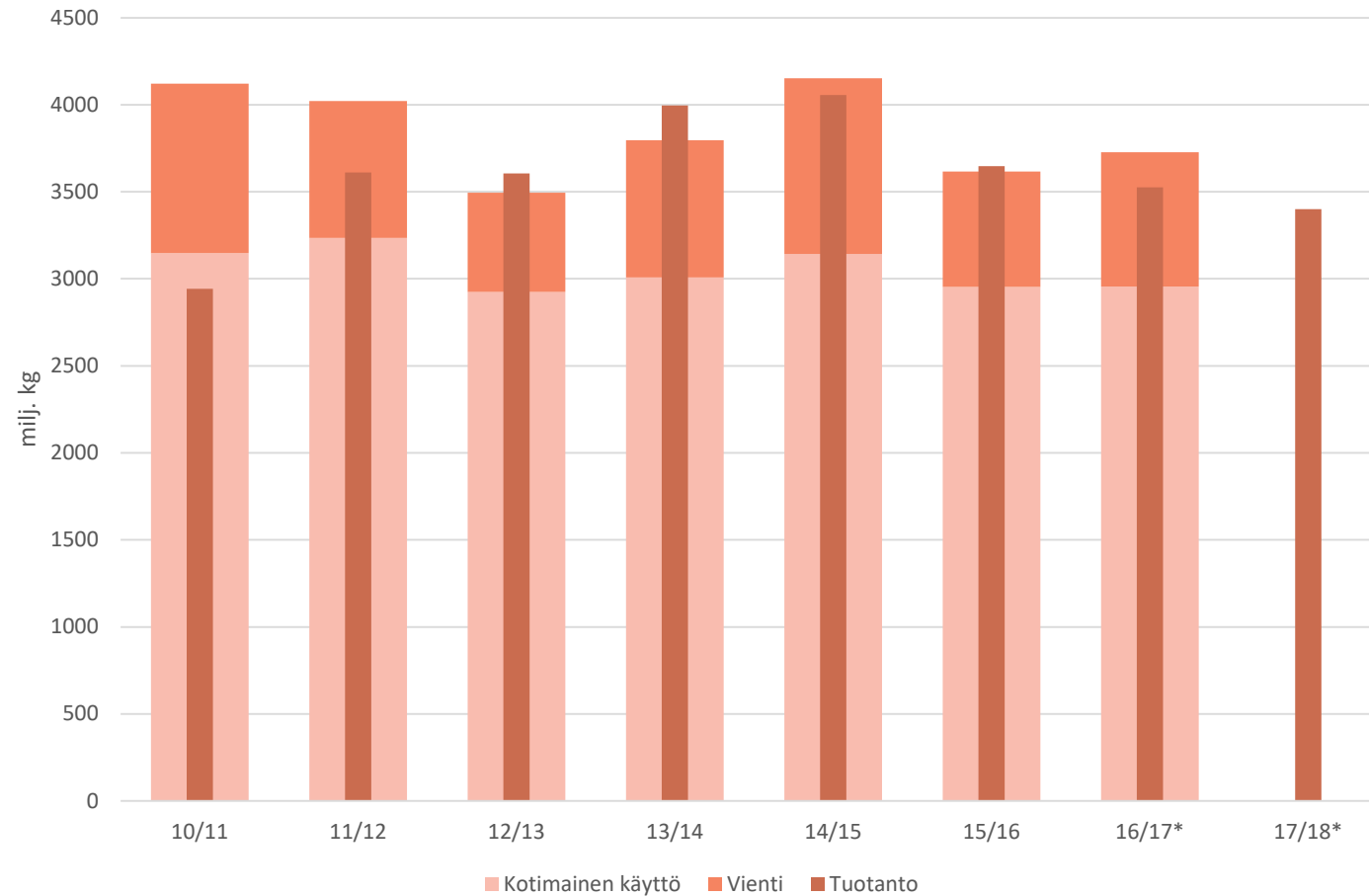

Note: Quantity is value deflated using agricultural import unit-price indices from the Food and Agriculture Organization of the United Nations (FAO).
Source: Calculations by USDA, Economic Research Service using data from the United Nations Comtrade Database (trade data) and FAO (unit-price indices).

Viljan kysyntä-tarjonta tilanne

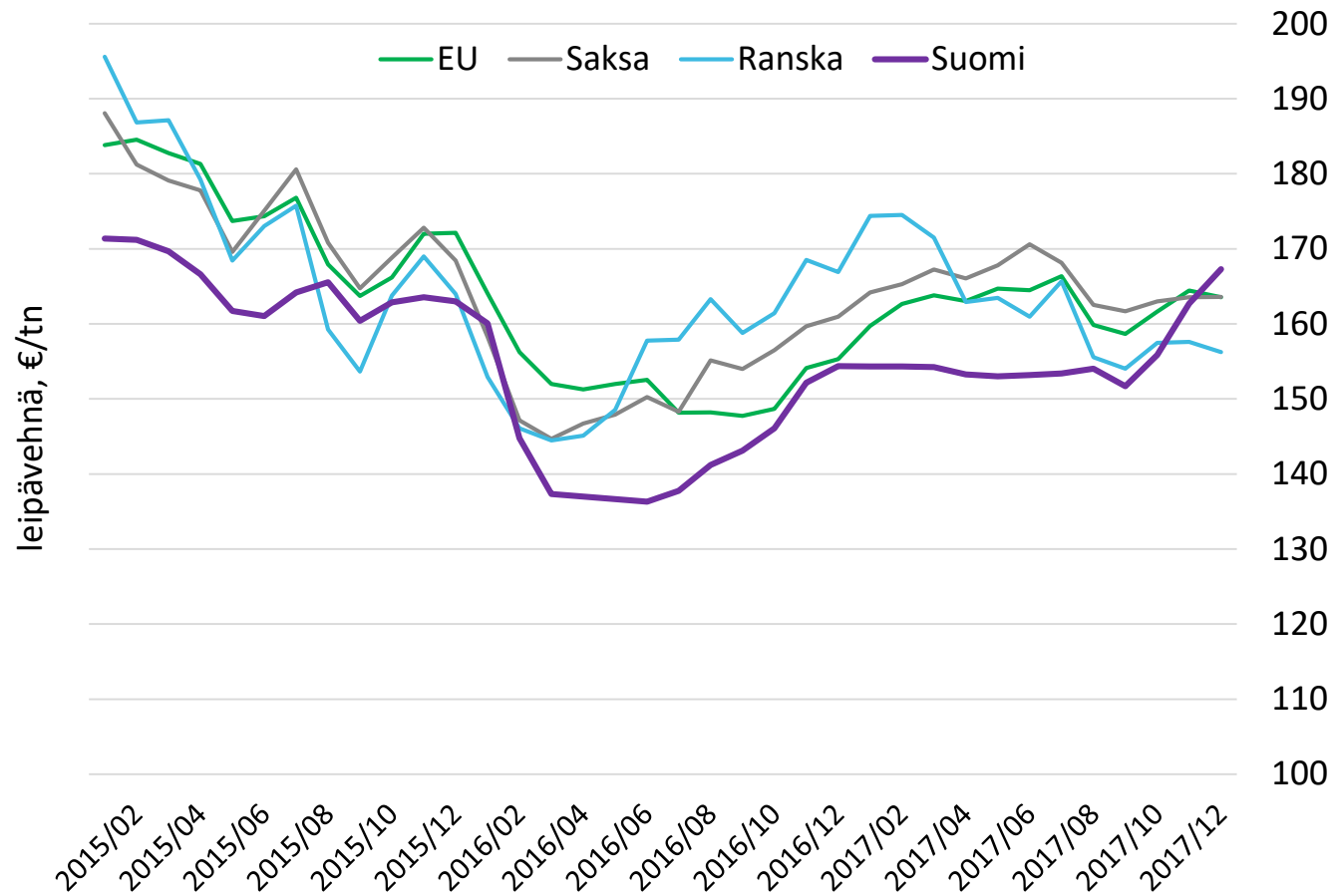

Viljan käyttö Suomessa

- Kotimainen teollisuus käyttää kotimaista viljaa
- Satovuonna 16/17 kokonaistuotanto 3 530 milj.kg
  - kotimainen käyttö 2 956
  - teollisuuden käyttö 1 369
  - elintarvikekäyttö 429
  - rehukäyttö 605

Viljan hinnat

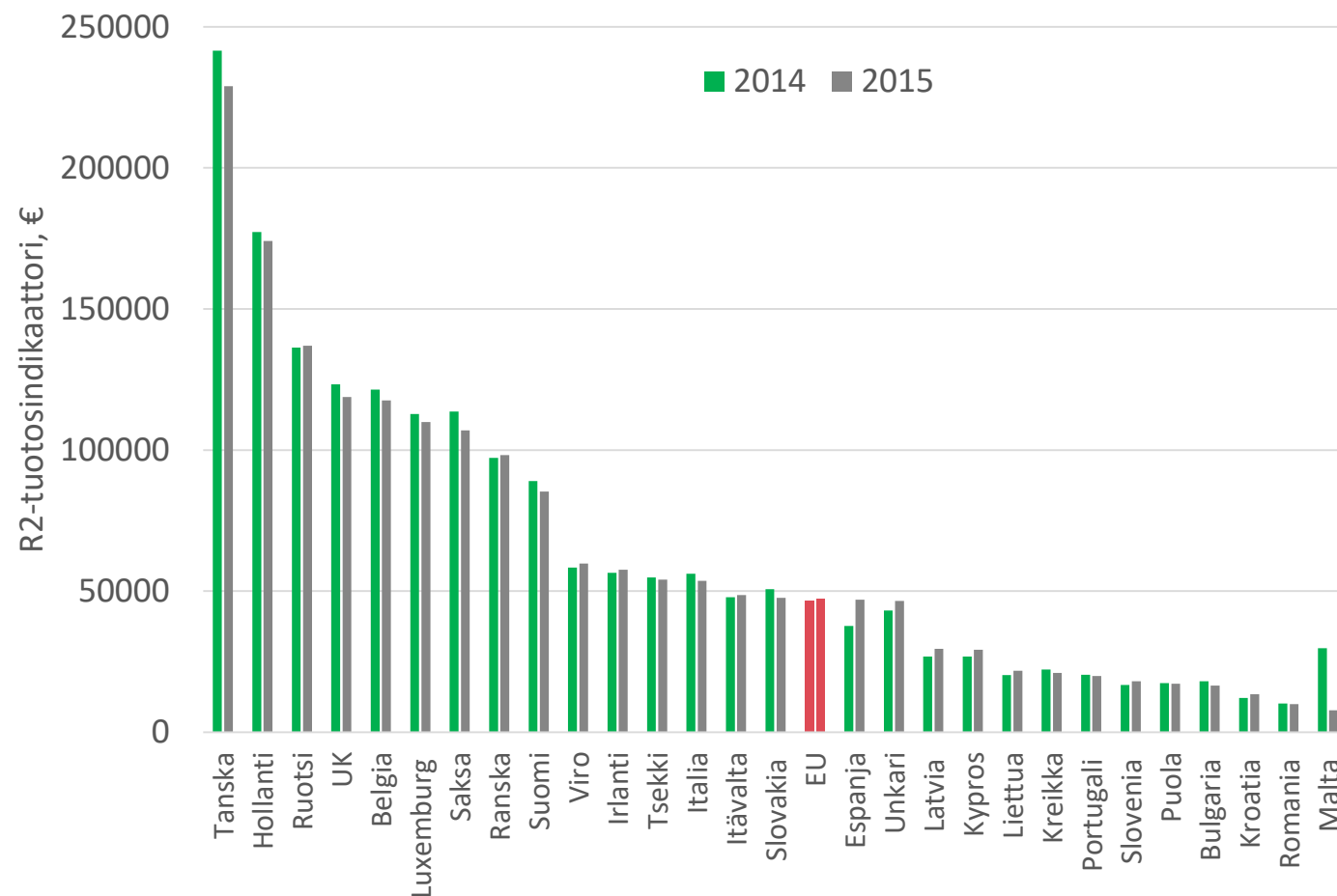
- Niukkuus näkyy aina hinnoissa
  - Suomessa ei ole ollut niukkuutta viljasta → hinta matala
- Rehuviljan tuotanto suhteessa kysyntään suurta
  - pitää kaikki viljan hinnat alhaalla
  - vilja-ala ei reagoi riittävästi markkinoiden muutoksiin

Tuottavuus

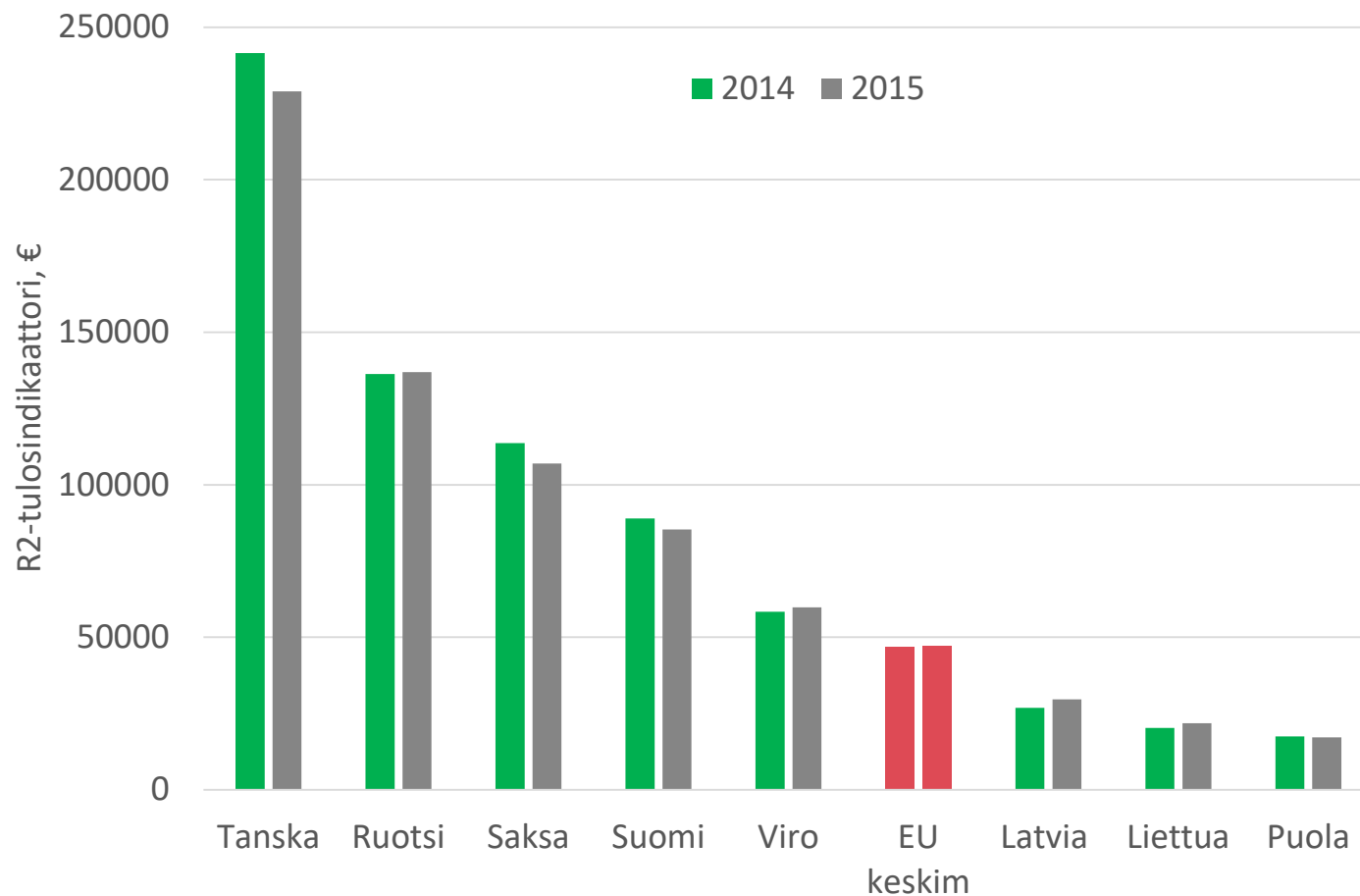
Tuottavuus (1)

Lähde: Eurostat, PTT

- EU-tason vertailukelpoinen tuottavuusmittari
  - kokonaistuotoksen arvo/keskimääräinen työpanos
- Kuinka monta euroa maatalan keskimääräinen työpanos tuottaa?
- Suomi pärjää aika kivasti

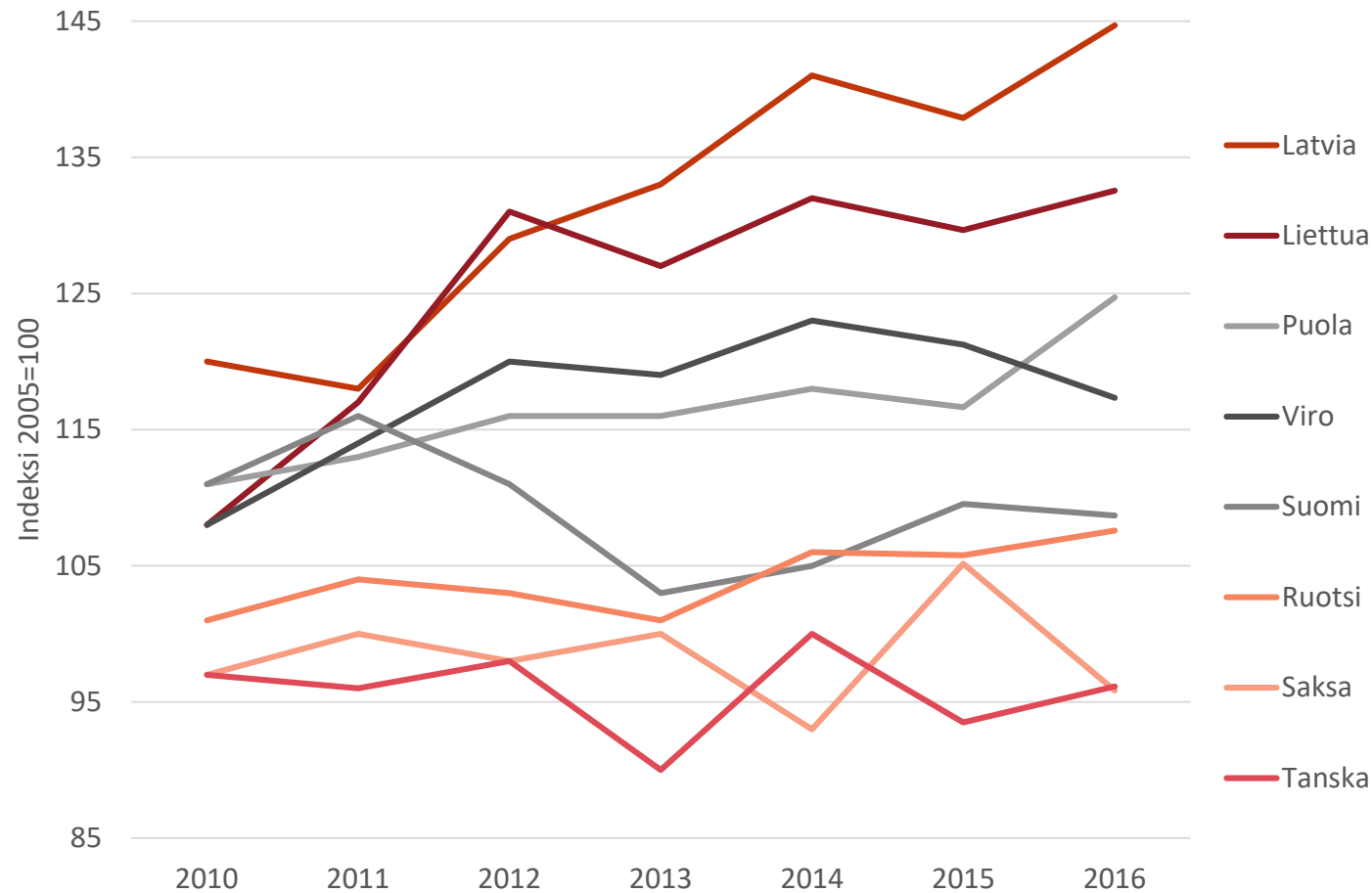
Tuottavuus (2)

Lähde: Eurostat, PTT

- Itämeren alue jakautuu tehokkaihin ja nouseviin
  - Suomi ei ole tällä hetkellä kumpaakaan
- Tanska, Ruotsi ja Saksa nojaavat isoihin ja tehokkaihin elintarvikeyrityksiin
  - muut tuottavuuden kasvupotentiaaliin

Tuottavuus (3)

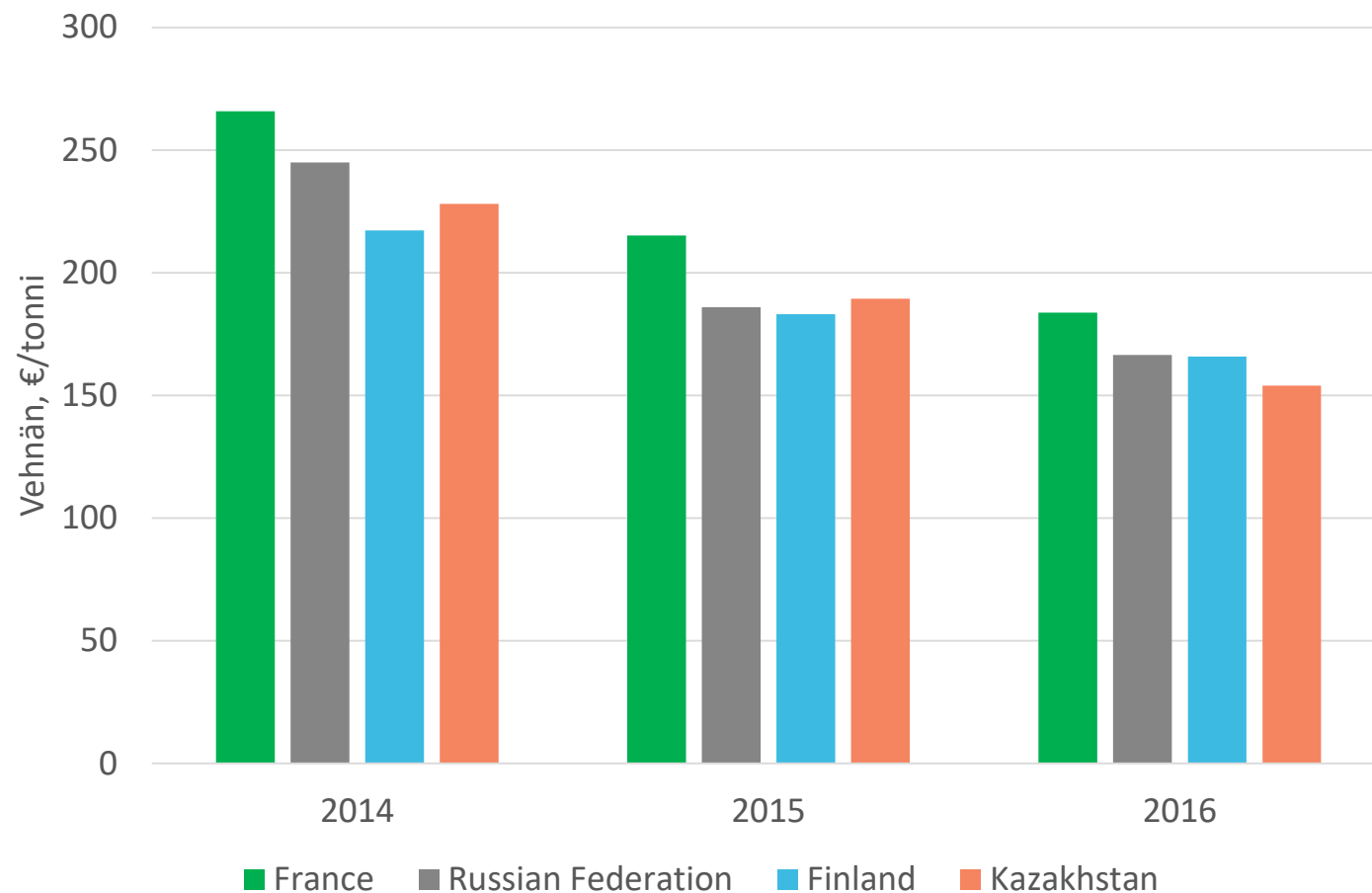
- Tuotannontekijöiden kokonaistuottavuus
  - kuinka paljon tarvitaan tuotannontekijöitä
    - työvoima
    - panokset
    - pääoma

suhteessa kokonaistuotannon määrään

Kilpailukyky

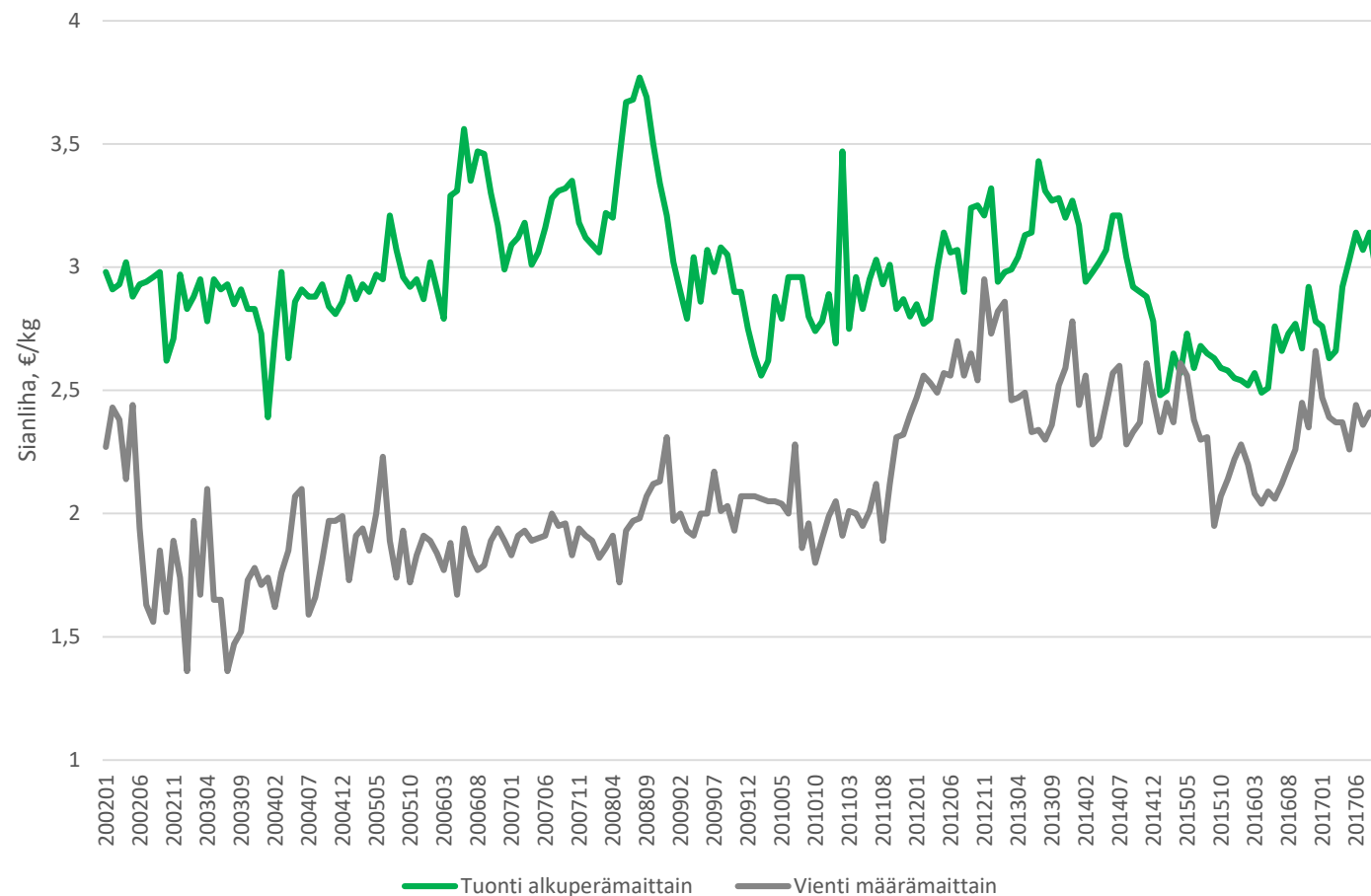

Vehnän vientihinnat

- Suomi saa maailmanmarkkinoilta saman hinnan kuin muutkin
  - koko sektorin tuotantokustannukset korkeammat
  - Mustanmeren alueella tuottavuutta voidaan edelleen nostaa

Vientikilpailukyky (1)

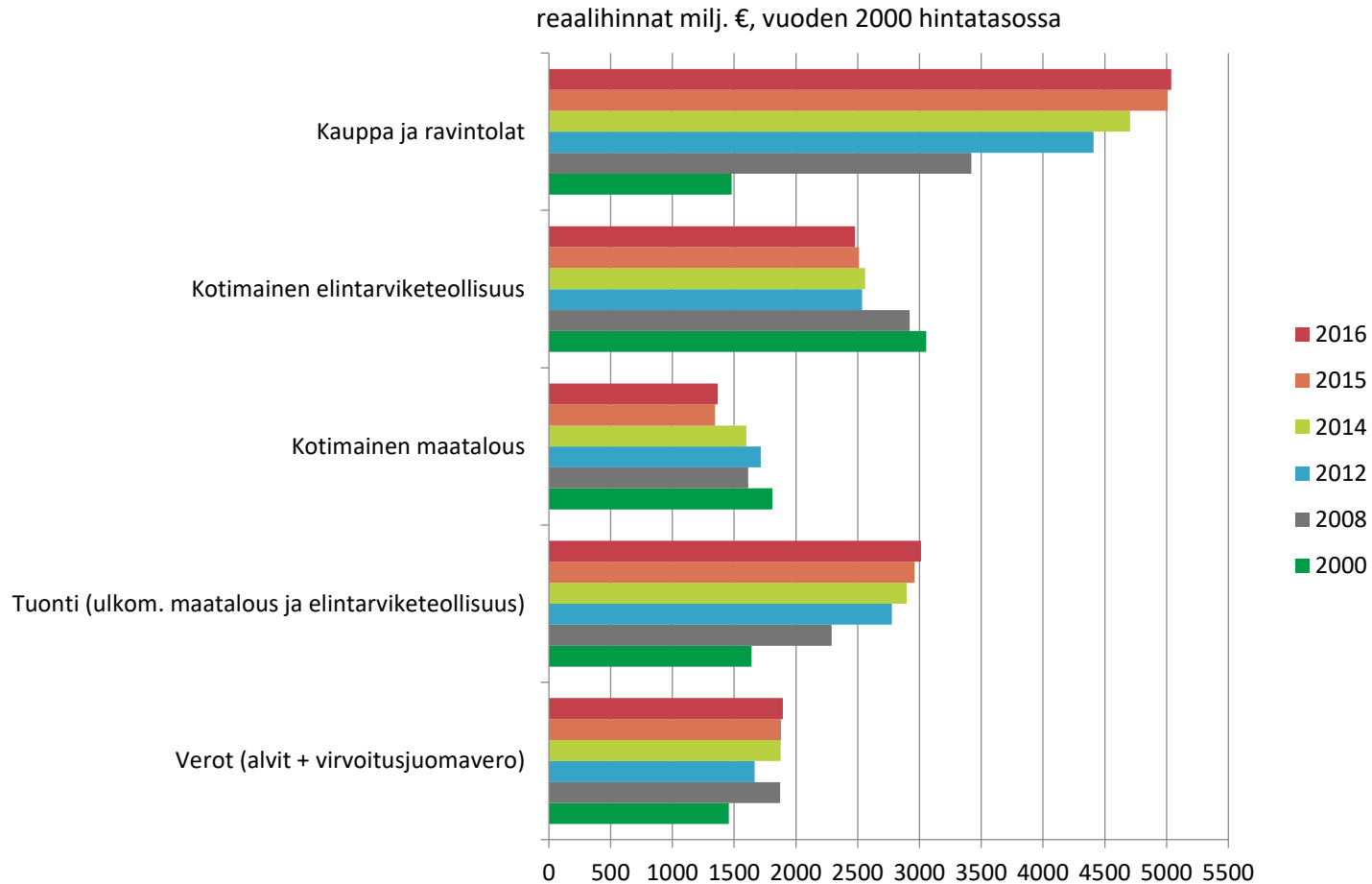
- Ero sianlihan tuonti- ja vientihinnan välillä kaventunut
- Kotimaisen tuotannon suhteellinen kilpailukyky on parantunut
- Kotimainen kysyntä-tarjonta tilanne aikaisempaa paremmin tasapainossa

Vientikilpailukyky (2)

- Maitotuotteiden kilpailukyky maailmanmarkkinoilla alkaa palautua
  - hintatason nousu maailmalla
  - kysynnän kasvu
  - viennin paino teollisuustuotteista kuluttajatuotteisiin

Elintarvikesektorin rahavirrat

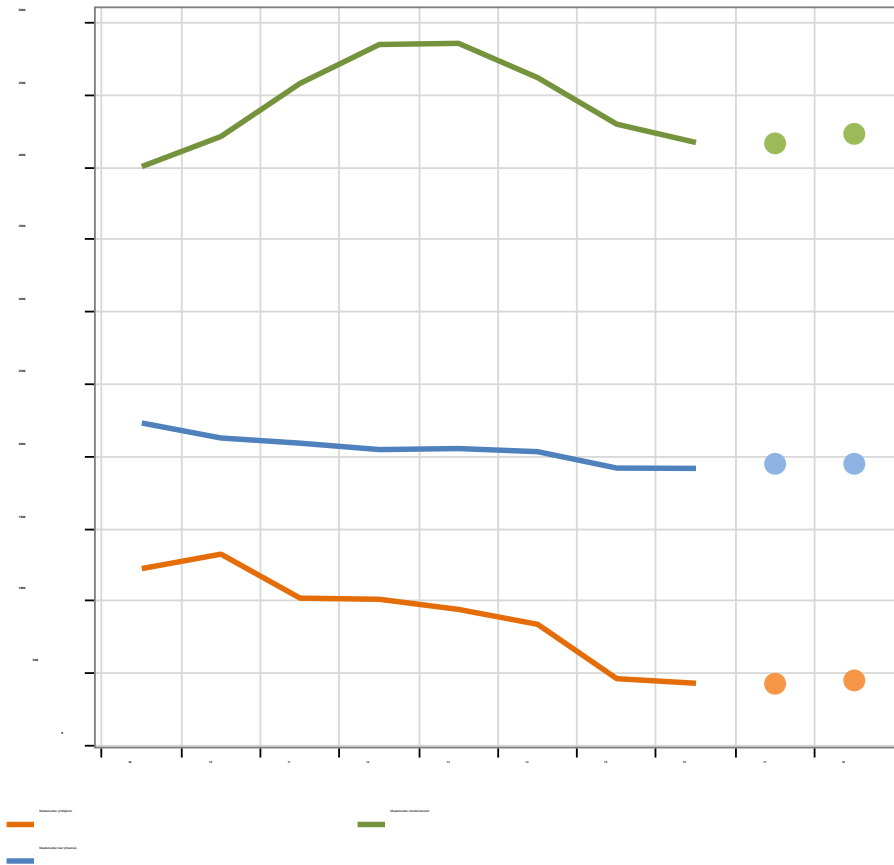

Lähde: PTT

- Pitkällä aikavälillä kauppa on pystynyt parhaiten
  - kasvattamaan osuuttaan volyymista
  - kasvattamaan osuuttaan lisäarvosta
- Vuoden 2014 markkinakäänteen jälkeen
  - rahavirtojen jakautuminen ketjussa on pysynyt suhteellisen tasaisena

Markkinatuotot

- Suomessa maataloustukea maksetaan vuosittain 1,9 mrd.€
- Maatalouden markkinatuotoista hävisi 2013-2017 vähintään 700 milj.€
  - tuista 140 milj.€
- Yrittäjätulo 429 milj.€ 2017
  - yrittäjätulosta hävinnyt runsaat 500 milj.€
- Laastari
  - lisätalousarvio 25 milj.€ (lokakuu 2017)
  - kriisituki 22 milj.€ (vuosina 2015-16)

Johtopäätökset

Johtopäätökset

- Suomen maatalous pärjää mainettaan paremmin
  - kovimmat kilpailijat lähialueilla
- Kotimarkkinat pyörivät pääsääntöisesti kotimaisella tuotannolla
  - poikkeuksellinen markkinatilanne useamman vuoden ajan
  - tuontikilpailu on ollut erittäin kovaa
  - heikko kysynnän kasvu
- Tuotot ylös – kustannukset alas
  - tuotantorakenteen kehittäminen
  - ketjun toiminnan parantaminen
  - uudet markkinat

Johtopäätökset - viljasektori

- Vientimarkkinoille tähtääminen
  - kotimaisen maatalouden ja elintarviketeollisuuden pitää pystyä kilpailuttamaan ostajaa samalla tavalla kuin ostaja kilpailuttaa
  - sektorin koko liian suuri suhteessa kysyntään
- Voimakkaampi sopimusohjaus
  - vähemmän lajikkeita
  - pidemmät ja sitovammat sopimukset
  - sitoutuminen lisäarvon tuottamiseen
- Tuotekehitys

Viljalajikkeiden runsaus hankaloittaa viljan vientiä Suomesta

Maatalous 28.06.2017
Tuure Kiviranta

Suomessa viljeltiin viime vuonna 58 eri kauraa. Rehuohria oli viljelyssä 123 eri lajiketta. Ulkomaalaiset ostajat voivat haluta laivalastillisen lajikepuhdasta viljaa. Ruotsista sitä saa.

KARI SALONEN

Suomessa viljeltiin viime vuonna 58 eri kauraa. Ulkomaalaiset ostajat valittavat, että Suomesta ei saa laivalastillista lajikepuhdasta kauraa.

Kiitos.

Kyösti Arovuori

kyosti.arovuori@ptt.fi

www.ptt.fi

